

ו' באלול תש"ע
16 באוגוסט 2010
X10306

מדד "100" יצואני הסחורות המובילים בתעשייה הישראלית רבעון שני 2010

א. רקע כללי

מדד היצואנים המובילים בתעשייה בישראל נועד להוות חיישן ראשוני לזיהוי שינויים בייצוא הסחורות בישראל.

בניית המדד ומעקב אחר התפתחותו לאורך זמן נועדה לקדם שתי מטרות מרכזיות: **ראשית**, הספקת מידע רצוף, שוטף ועדכני על התפתחות הייצוא של היצואנים המובילים בישראל שנועדה לקדם שורה של נושאים כדלקמן: (א) להעמיק את ההבנה במשתנים הקובעים את התפתחות הייצוא ברמת החברות, אזורי סחר, סוגי סחורות והסכמי סחר בין המדינות. (ב) לסייע למשרד לגבש את מדיניותו ביחס לכווני הייצוא העדיפים בכלל והתמיכה בחברות המייצאות בפרט. (ג) לאתר חסמים ושינויים מתהווים במגמות ההתפתחות של ייצוא הסחורות של 100 היצואנים הגדולים.

שנית, לסייע למשרד בייזום ובבניית תוכניות וכלים להגברת הייצוא בקרב חברות מייצאות בהתבסס על הניסיון שנצבר לגבי היצואניות המובילות. המדד הראשוני נבנה על בסיס קבצי נתוני הייצוא של 100 היצואנים המובילים בישראל המתבסס על דיווח של רישומי המכס משנת 2005. היצואנים המובילים היוו ברבעון השני של שנת 2010 כ- 50.8% מכלל ייצוא הסחורות וכ- 67% מכלל הייצוא התעשייתי ללא יהלומים.

המדד מלווה מדי רבעון את נתוני התפתחות הייצוא בחמישה התחומים הבאים:

- ✓ סך הייצוא - סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים בכל רבעון.
- ✓ הייצוא לפי רמה טכנולוגית - טכנולוגיה עילית¹, טכנולוגיה מעורבת עילית², טכנולוגיה מעורבת מסורתית³, טכנולוגיה מסורתית⁴.
- ✓ הייצוא לפי שלשה אזורי סחר מרכזיים - אירופה, צפון אמריקה ואסיה.
- ✓ הייצוא לפי גודל מפעל - עד 500 עובדים, 501 עד 999 עובדים, 1000 עובדים ויותר.

¹ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה עילית כוללת: מכונות למשרד ומחשוב(30),רכיבים אלקטרוניים (32), ציוד תקשורת אלקטרוני(33), ציוד לבקרה ולפיקוח(34), תרופות(245).

² לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מעורבת עילית כוללת: כימיקלים וזיקוק נפט למעט תרופות(23,24), להוציא (245), מכונות וציוד(29), ציוד ומנועים חשמליים(31), ציוד הובלה לנמ"א(358), כלי רכב מנועיים (35 להוציא 353,355,358).

³ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מעורבת מסורתית כוללת: כריה וחציבה(10,11,12,13), גומי ופלסטיק(25), מינרלים אל מתכתיים(26), מתכות אל ברזיליות ויקרות(271,273), מוצרי ברזל ופלדה(272,274), מוצרי מתכת(28), כלי שיט(353), תכשיטים וצורפות(38), מוצרים לנמ"א(39).

⁴ לפי הגדרת למ"ס. טכנולוגיה מסורתית כוללת: מזון, משקאות וטבק(14,15,16), טכסטיל, הלבשה ועור(17,18,19), נייר, דפוס ומוצרי(21,22), מוצרי עץ ורהיטים(36,20).

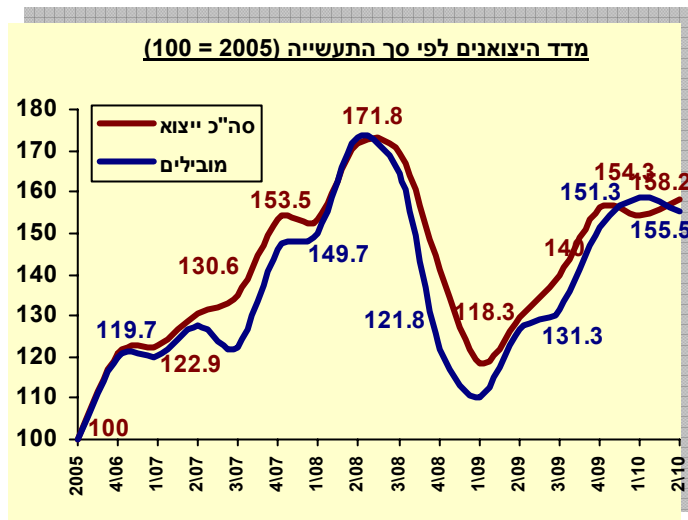
✓ הייצוא למדינות יעד שהמשרד מבקש לקדם – ברזיל, הודו, וייטנאם, מקסיקו, סין, קוריאה ורוסיה.

הפרסום בהמשך הינו הפרסום העוקב **השמיני** במספר. מדד 100 היצואנים המובילים פורסם לראשונה בנובמבר 2006.

ג. מדד 100 היצואנים המובילים⁵

מדינת ישראל

סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים **ברבעון השני של 2010** עמד על 6.8 מיליארד דולר בהשוואה ל- 6.9 מיליארד דולר ברבעון הראשון של 2010 ו- 5.5 מיליארד דולר ברבעון המקביל אשתקד. על פי הנתונים הללו קטן סך הייצוא של 100 היצואנים המובילים בישראל ברבעון השני של 2010 בכ-1.9% ביחס לרבעון הקודם. ביחס לרבעון המקביל אשתקד עלה סך הייצוא בכ-22.7%. הקיטון במדד ברבעון השני בא לאחר עליה של המדד ברבעון הראשון של 2010 בשיעור של כ-4.8%. מדד 100 היצואנים הגדולים עמד ברבעון השוטף על 155.5 ביחס למדד הבסיס שנקבע על פי ממוצע רבעוני של הייצוא בשנת 2005. סך הייצוא של היצואנים המובילים קטן כאמור בכ-1.9% ביחס לרבעון הקודם, לעומת הגידול הרבעוני בסך הייצוא התעשייתי ללא יהלומים שעמד על כ-2.5%. ניתן ליחס את השינויים במרכיבי הייצוא ברבעון הראשון של 2010 למספר גורמים:

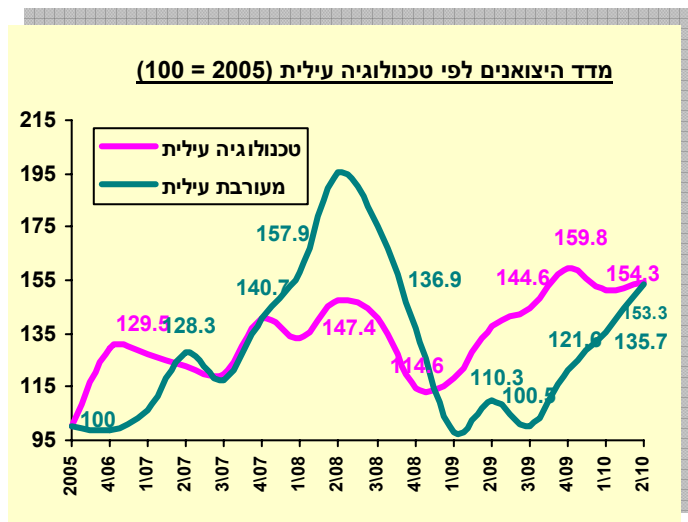
✓ לאחר התאוששות חזקה מהמשבר הכלכלי העולמי שארעה ברבעונים השלישי, הרביעי של 2009 והראשון של 2010, מתייצב ייצוא הגדולים על רמה נמוכה במקצת משל הרבעון הקודם ברמה שהיא עדיין גבוהה יותר מהייצוא בכל אחד מהרבעונים האחרונים של 2009. שער הממוצע של הדולר ביחס לשקל עלה בכ-1.4% ביחס לרבעון הקודם ועמד על 3.787 ש"ח לדולר, מה ששיפר את רווחיות הייצוא הדולרי בפרמטר של השפעת שינוי שער החליפין.

- ✓ ברבעון זה עלו תקבולי הייצוא בתחום הכימיקלים לצרכי חקלאות בכ-6.8% (כפי שמשקף בענף הכרייה והחציבה) ביחס לרבעון הקודם.
- ✓ ירידה בייצוא בתחום הכימיה וזקוק נפט (7.8%).
- ✓ ירידה חדה של כ-23% בענפי הפלסטיק והגומי.
- ✓ ירידה של כ-4% בענף כלי טיס.
- ✓ עליה נאה של כ-32% בענף התרופות.

⁵ הערה: הנתונים של הרבעונים הקודמים, עוברים עדכונים / תיקונים ולכן יתכנו הבדלים קטנים מול הודעות קודמות.

- ✓ ירידה קלה בענפי התקשורת האלקטרונית (ירידה של כ-3%).
- ✓ ירידה חדה ביצוא ציוד לבקרה ופיקוח בשיעור של כ-32%.
- ✓ ראוי להזכיר כי קיימת תנודתיות במדד שמקורה בשינויים עונתיים. ככל שהמדד מפורט יותר (לפי רמה טכנולוגית או לפי גושי מדינות) גובר הסיכוי שההשפעה העונתית עלולה לעוות מעט את המגמה האמיתית של הייצוא.

המדד לפי רמה טכנולוגית

ברבעון השני 2010 עמד ייצוא המובילים בתחום הטכנולוגיה העילית על כ-3.73 מיליארד דולר דהיינו 54.9% מסך הייצוא מקרב 100 היצואנים המובילים. הייצוא בתחום הטכנולוגיה המעורבת - עילית היווה כ-22.5% מייצוא 100 הגדולים ועמד על כ-1,531 מיליון דולר. בענפי הטכנולוגיה המסורתית והמעורבת מסורתית הייצוא היווה 22.4% והסתכם ביחד לכ-1.52 מיליארד דולר, מזה 239 מיליון דולר בתחום הטכנולוגיה המסורתית.

הייצוא ברבעון השני 2010 גדל ביחס לרבעון

הראשון של 2010 בסוגי הטכנולוגיה העילית והמסורתית. תחום הטכנולוגיה העילית גדל בכ-2.3% ביחס לרבעון הקודם, בתחום הטכנולוגיה העילית מעורבת חל קיטון של ב-5.7%, בטכנולוגיה המסורתית מעורבת ירידה של כ-5% ובטכנולוגיה המסורתית עליה של כ-10.1%.

בהסתכלות רב שנתית עלה הייצוא ברבעון השני 2010 בטכנולוגיות אילו בכ-29% (עילית) בכ-21.2% (מסורתית מעורבת), ובכ-30.7% (עילית מעורבת) בהשוואה לרבעון הבסיס. בטכנולוגיה המסורתית חלה עליה של כ-8.6% לעומת רבעון הבסיס.

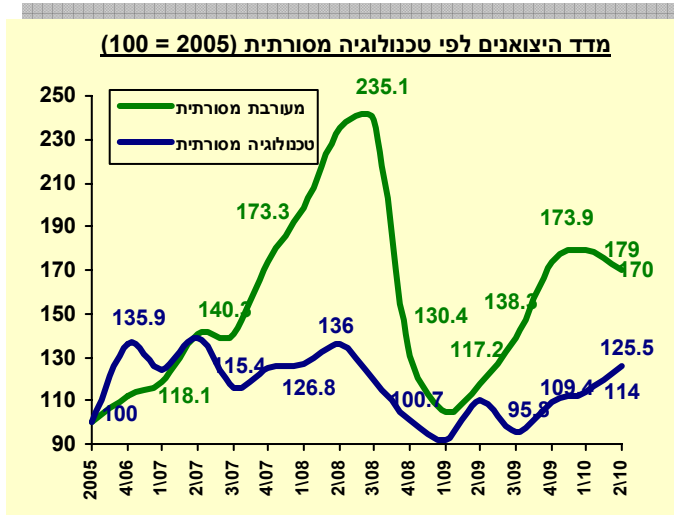
היצוא בתחום המתכת גדל בכ-12% ביחס לרבעון הראשון של 2010. סך הייצוא של היצואנים המובילים בתחום הפלסטיקה והגומי רשם ירידה חדה של כ-23%. שני ענפים אלה היוו ברבעון השני של 2010 כ-57% מקבוצת הטכנולוגיה המסורתית מעורבת.

מבין כל תחומי הטכנולוגיה העילית ביצוא (כ-30.1% רב שנתי) בתחום **הטכנולוגיה העילית מעורבת**, המיוצג ע"י 18 יצואנים מתוך המאה המובילים בתעשייה, הינה הגבוהה ביותר.

עליה קלה בשיעור של כ-0.4% ביצוא נרשמה בתחום הרכיבים האלקטרוניים.

בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד מדד יצואני הטכנולוגיה העילית עלה ב-11.9%.

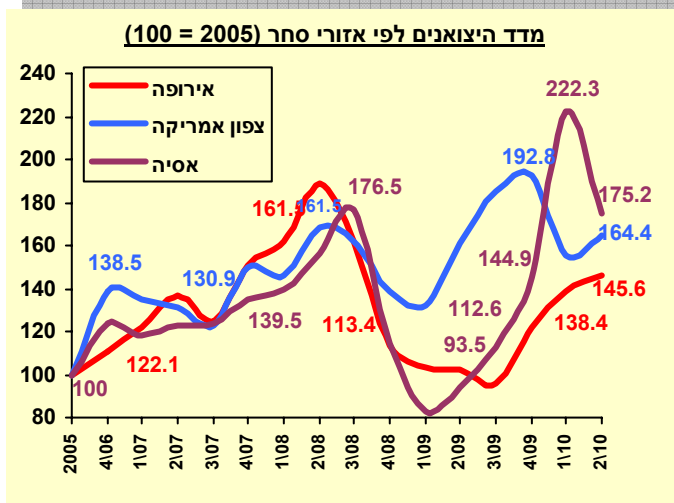
ברבעון השני של 2010 עלה מדד הטכנולוגיה העילית ב-29.2% בהשוואה למדד הבסיס כלומר במבט רב שנתי הייתה תרומת קבוצת ענפי ההיי-טק חיובית.

מעורבת בכ- 45% ואילו המדד בתחום הטכנולוגיה המסורתית עלה בשיעור של כ- 13.8%.

היצואנים המשתייכים לקבוצת הטכנולוגיה המסורתית, שלהם משקל נמוך יחסית מכלל 100 היצואנים המובילים, רשמו עליה של 10.1% בין הרבעון השני 2010 לעומת הרבעון הראשון של השנה. בייצוא תחום המזון והמשקאות חלה עליה בשיעור של 18.4% ואילו תחום הטכסטיל וההלבשה עלה בכ- 2.5%. בהשוואה לרבעון הקודם אשתקד עלה הייצוא בתחום הטכנולוגיה מסורתית

המדד לפי אזורי סחר

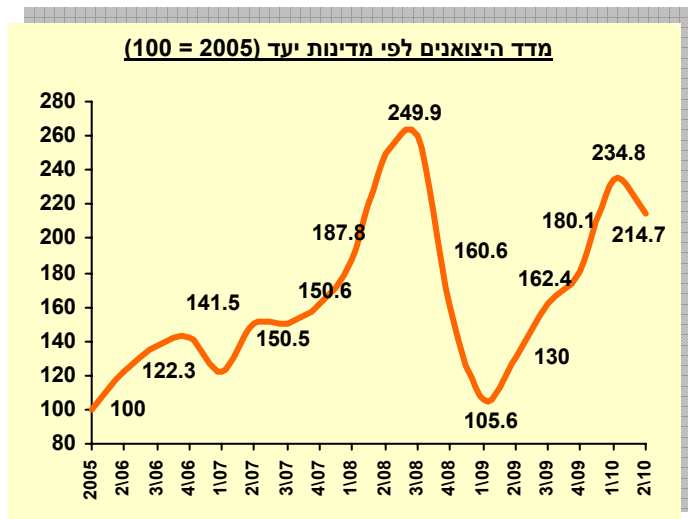

ברבעון השני של שנת 2010 מכלל ייצוא 100 היצואנים המובילים יועד לשלשה גושי הסחר: אירופה, צפון אמריקה ואסיה. זוהי רמה דומה ביחס לרמת הייצוא של הרבעון המקביל בשנת 2009 וביחס לרבעון הקודם. בהמשך לכך עולה כי ברבעון השני של שנת 2010 הייצוא לאירופה הינו הגדול ביותר מבין שלושת הגושים ומהווה כ- 34.1% יותר מאשר לצפון אמריקה אשר היווה כ- 33.7% הייצוא למדינות

אסיה מהווה כ- 17.9%. העלייה ביצוא לאירופה ברבעון זה ביחס לרבעון קודם עמדה על כ- 5.2% לצפון אמריקה עליה של כ- 5.8%, זאת לעומת ירידה ביצוא לאסיה בשיעור של כ- 21.2%. המדד מורה על עליה (5.2%) בייצוא לאירופה, מדד 145.6 ברבעון השני 2010 כאשר הייצוא לצפון אמריקה עלה בכ- 5.8% למדד 164.4 ואילו הייצוא לאסיה ירד כאמור ב- 21.2%. ברבעון השני של השנה המדד לאסיה עמד על 175.2 לעומת 222.3 ברבעון הראשון של 2010. העלייה ביצוא לאירופה ברבעון השני 2010 חלה בכל קבוצות הטכנולוגיה למעט הטכנולוגיה העילית מעורבת. בקבוצות הטכנולוגיה העילית מעורבת ירד הייצוא בכ- 2.3%. בטכנולוגיה העילית עליה של כ- 14.4%. בטכנולוגיה המסורתית מעורבת חלה עליה של 6.4% ובטכנולוגיה המסורתית עליה של כ- 13.4%. הייצוא לצפון אמריקה (ארה"ב, קנדה ומקסיקו) עלה ברבעון השני של 2010 בכ- 5.8% בהשוואה לרבעון הראשון של השנה. ברבעון זה נרשמו לצפון אמריקה עליות ביצוא סוגי הטכנולוגיה העילית והמסורתית. עיקר העלייה נרשמה בתחום מוצרי הטכנולוגיה העילית והסתכמה בכ- 23.1%, בתחום מוצרי הטכנולוגיה המסורתית בכ- 8.9% בתחום מוצרי הטכנולוגיה המסורתית מעורבת ירד הייצוא בכ- 32.7% ובתחום מוצרי הטכנולוגיה העילית מעורבת חלה ירידה של כ- 21%.

באשר ליצוא לאסיה: ברבעון זה חלה ירידה ביצוא מוצרים לגוש זה ביחס לרבעון קודם בסוגי הטכנולוגיה העילית (כ- 29.6%) והעילית מעורבת (כ- 14.7%). גידול קל חל בתחום הטכנולוגיה המסורתית מעורבת והסתכם בכ- 2.7% ובטכנולוגיה המסורתית בכ- 8%. בסך הכל ירד היצוא הכולל לגוש סחר זה בכ- 21.2%.

המדד לפי מדינות יצר

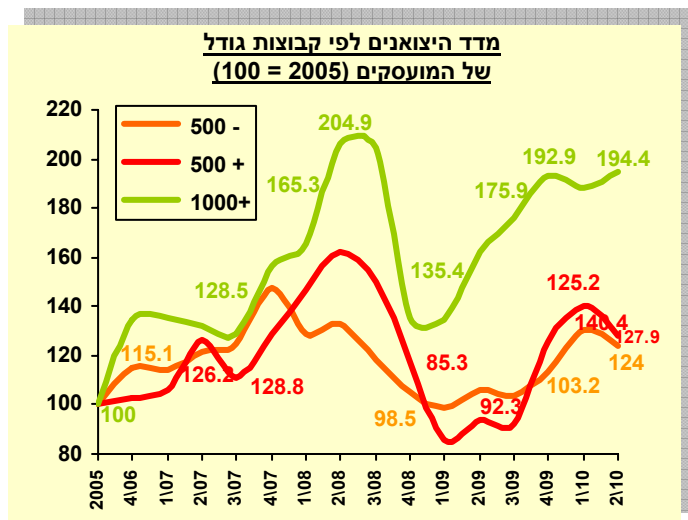

משרד התמ"ת הגדיר שבע מדינות יעד לקידום הייצוא: ברזיל, הודו, וייטנאם, מקסיקו, סין, קוריאה ורוסיה. 100 היצואנים המובילים ייצאו למדינות הללו ברבעון השני של 2010 ב- 991 מיליון דולר סכום המהווה כ- 14.6% מכלל הייצוא של 100 היצואנים המובילים. ברבעון זה גדל היצוא לברזיל, לוייטנאם, לקוריאה ביחס לרבעון הקודם בניגוד לייצוא להודו, לסין למקסיקו ולרוסיה שירד.

ברבעון השני של שנת 2010 עמד המדד של היצוא למדינות היעד על 214.7, ירידה של כ- 15.8% לעומת הרבעון הקודם.

בתום הרבעון השני 2010 ממשיכה הודו להוביל במקום הראשון מבחינת נפח היצוא לארצות היעד בדומה למה שהיה ברבעון הראשון 2010.

המדד לפי אזורי החברה האנח' מספר המוצקים

בחינת הייצוא לפי גודל המפעל (המדד על פי מספר מועסקים), מאפשרת ללמוד על השונות בהתנהגות החברות הגדולות לעומת המעסיקות הקטנות.

המפעלים הגדולים המעסיקים מעל ל- 1000 עובדים ייצאו בסכום כולל של כ- 3.63 מיליארד דולר ברבעון השני 2010 והיוו 53.6% מכלל ייצוא של מאה היצואנים המובילים. מפעלים המעסיקים בין 500 ל- 1000 עובדים ייצאו בסכום של 1.66 מיליארד דולר (24.6%) ואילו

המפעלים הקטנים יותר המעסיקים עד 500 עובדים ייצאו בסכום כולל של 1.48 מיליארד דולר (21.8%). בהשוואת הרבעון השני של שנת 2010 לרבעון הקודם ניכרת ירידה של כ- 4.7%, ביצואם של המעסיקים הקטנים (עד 500 מועסקים) וירידה של כ- 9% אצל המעסיקים הבינוניים (עד 1000 מועסקים). יצואם של המעסיקים הגדולים עלה בשיעור של כ- 3% ובכך שבה לסדרה מגמת הגידול שאפיינה את המעסיקים הגדולים בשלושת הרבעונים האחרונים של 2009 ואשר רציפותה נפגעה ברבעון הראשון 2010.